

הקשרים עם ספרד

בראשית שנות ה-60 התחיל הקשר עם הצעירים הספרדיים שהתארגנו במאבק נגד הדיקטטורה של פרנסיסקו פרנקו. מיכה חריש, אז במשמרת הצעירה של מפא"י נסע במיוחד לצרפת על מנת להשתתף במפגש עם הצעירים הספרדיים, במחתרת, ושם התחילה מסכת ידידותו עם פליפה גונזלז.

בשנת 1975 ארחנו משלחת מורכבת מאלפונסו גרה (ראש המשלחת), פרננדו מוחיקה הרצוג ורפאל אסקודרו. פרננדו התקרב אלי ומההתחלה הדגיש את מוצאו היהודי(אמו ממוצא פולני). הוא אהד את ישראל ועשה את כל המאמצים שהביקור הזה יצליח ובמיוחד שישכנע את גרה בצדקתנו. גרה כיהן שנים כסגנו של פליפה גונזלז (ראש ממשלת ספרד, 1982-1996). כשנודע לנו שגרה אוהב מאוד מוזיקה, כללנו בתכנית אירוע מוזיקלי בפארק יהושע בתל-אביב. המקום היה מלא, האנשים ישבו על הדשא ופרננדו טרח להודיע לנו במקום כמה שהדבר הזה, העם השקט, הצורה הלא-פורמלית של ישיבתם, האזנה שלהם למוזיקה, השפיע על גרה בהסתכלות אחרת על עם ישראל. פרננדו, לא כמו אחיו הנריקה, לא התכוון לנהל קריירה פוליטית ותרם רבות, יחד עם אחיו, לכינון היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. ב-1993 הודיע: "כל שאיפתיי הסתיימו: פרנקו כבר לא קיים, המפלגה הסוציאליסטית בשלטון וכינון היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, ב-1986, נהיו לעובדה".

לצערנו, ב-1996, המחתרת הספרדית "אטה" רצחה אותו.

כיון שנתנו חשיבות מיוחדת לקשרים עם ספרד, החלטנו להקים תת-ועדה לספרד ובקשנו מאהרון ברנע לרכז אותה, עקב הקשרים הטובים שלו עם החברים בספרד.

כך, במשך הרבה זמן, כאשר התנאים הכלכליים אפשרו זאת הקפדנו הן להזמין אלינו לכנסים שלנו והן להשתתף בוועידות שלהם, שם התקבלנו כאורחים רצויים.

בהתחלת 1996 התלוויתי למיכה חריש לביקור רשמי בספרד. מיכה כיהן אז כשר המסחר והתעשייה והוזמן לשם לחגוג 10 שנים לכינון היחסים הדיפלומטיים (שהוא היה בין אדריכליה) בין 2 המדינות. באותה הזדמנות התקבלנו על ידי ראש הממשלה פליפה גונזלז.

נוסעים לסין הרחוקה

במסגרת ההתקרבות של סין לישראל, קבלנו מספר משלחות, נציגי המפלגה הקומוניסטית שלהם, אשר התארחו אצלנו. אין צורך להרבות במילים בכדי להסביר את חשיבות שבישראל העניקו להעמקת הקשרים עם מדינה המהווה, מבחינת אוכלוסייתה, כחמישית מכלל העולם. הם גם הזמינו משלחות שלנו לביקורים בסין, אבל עשו זאת, כמנהגם, בזהירות רבה.

המשלחת הראשונה לא נסעה לשם בשם הרשמי של מפלגתנו אלא בתור אגודת ישראל-סין והשתתפו בה: לובה אליאב, אלי דיין (שהיה ראש עיריית אשקלון), ישראל גת ומאשה לובלסקי (שהייתה יושבת-ראש נעמ"ת). בחודש מאי 1993 שלחנו משלחת שנייה, ובאופן רשמי כבר בשם המפלגה. הייתה זו משלחת גדולה ובה: כראש המשלחת שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, ח"כ דליה איציק, ח"כ סאלח טריף, שלום פדידה, ראש עיריית בית-שמש, פרופסור אפרים צדקה, שמעון צוריאלי, מזכיר מועצת פועלי ירושלים ואנוכי, כרכז.

התלוו אלינו אשתי שושנה, אשת חיים צדוק ובעלה של דליה איציק. שהיינו שם 10 יום (מה-6 ל-16 במאי).

לכל 2 אנשים הצמידו רכב מפואר והעמידו לרשותנו את המעון הרשמי לקבלת אורחים. המלווים שלנו שלמו מכספם על חלקם באירוח.

בקרנו במספר מקומות יפים, כמו בית-החרושת למשי, והתקבלנו לשיחות אצל מנהיגי המפלגה והמדינה. גם דאגו להביא אותנו להצגה סינית טיפוסית. כמובן שלא פסחנו על ביקור בחומה הסינית המרשימה!

בעת השהות שם, בשיחה עם חיים צדוק, החלטתי לשאול אותו למה כאשר המפלגה הציעה לו להיות מועמד לראש ממשלה, הוא סירב.

תשובתו: "האמת שפחדתי מהאחריות של התפקיד, אבל אחרי שראיתי מי כבר כיהן שם, הבנתי שאכן יכולתי להיות ראש ממשלה..."

בסוף הסיור שלנו, בהיותנו כבר בנמל-התעופה בבייג'ינג, פנה אלי ח"כ טריף בהצעה שנאסוף כסף מאנשי המשלחת על מנת לתת כטיפים לאנשים מהמחלקה הבינלאומית של המפלגה הקומוניסטית הסינית אשר ליוו אותנו. עניתי שיש אפשרות שבכך נפגע בכבודם ועל כן עלי להתייעץ עם ראש משלחתנו.

צדוק, ברוב חוכמתו, ביקש שנבדוק איתם, בזהירות המתבקשת, אם יהיו מוכנים לקבל זאת. האמת היא שכאשר הם נתנו את הסכמתם הופתעתי מאוד כיון שלא יכולתי להאמין שאנשים אשר התחנכו באידיאולוגיה

שלהם יהיו מוכנים לכך. כנראה שכבר אז התחילו השינויים והפתיחות לזרמים שונים...

אחרינו נסעו עוד משלחות לסין, עד אשר עקב בעיות מימון, הצטרכנו להצטמצם וכיום הקשרים הללו כמעט ואינם קיימים. בתקופה שהיו יחסים הדוקים בינינו הם הקפידו לשלוח תמיד משלחות להשתתף בוועידות שלנו.

מגיע גם לאפריקה

כאשר התחלתי לעבוד כמנהל המחלקה, ב-1986, הורחבו תחומי הפעילות שלי לכל העולם.

מרכז הוועדה לאפריקה, אסיה ואוקיאניה היה יהודה פז, חבר קבוץ כיסופים שבנגב. דרכו התוודעתי לנושא באזור שבאחריותו אצלנו.

מבחינת השפות, המדינות שם התחלקו לדוברות אנגלית, צרפתית ופורטוגזית, לפי כיבושי העבר. באופן טבעי הרגשתי קירבה לארצות

דוברות פורטוגזית וכך יצא לי גם לנסוע אליהם כאשר המפלגה הוזמנה אליהם או בפורומים של האינטרנציונל הסוציאליסטי כאשר נערכו

במדינות הללו.